

підприємств відповідної галузі. У той же час конкурентне середовище є динамічним за темпами, глибиною, масштабністю змін на окремих конкретних ринках, елементом економічного життя.

Конкурентне середовище – це результат і умови взаємодії великої кількості суб'єктів ринку, що визначає відповідний рівень економічного суперництва і можливість впливу окремих економічних агентів на загально ринкову ситуацію. Важливим є те, що конкурентне середовище утворюється не лише і не стільки власне суб'єктами ринку, взаємодія яких викликає суперництво, але в першу чергу – відносинами між ними.

З-поміж всіх конкурентних сил найбільший вплив здійснює конкуренція серед організацій однієї галузі. Кожна з конкуруючих фірм виробників різних версій одного і того ж товару або послуги даної ринкової ніші, здійснюючи діяльність, прагне зміцнити та розширити свої позиції на ринку

Основними рисами такої міжфірмової конкурентної боротьби є:

"боротьба за більш вигідну ринкову позицію (прагнення кожного завоювати свою ринкову нішу споживача); " конкурентні стратегії, які фірми-суперники можуть сформувати та шляхи, які вони можуть знайти для реалізації стратегій різні; "нові конкурентні умови можуть прийматися час від часу одним або багатьма суперникам; частота змін залежить від ринкового успіху, а тривалість конкурентних зусиль – від стратегії фірм-суперників; "фірма має вагомні причини вибирати конкурентні стратегії, які в рівній мірі не можуть бути незімітованими і необхідними; пропонуючи покупцям те, що не може бути швидко, легко і дешево продубльовано, фірма отримує не лише ринковий успіх, але й унікальний конкурентний результат, який може бути виражений в отриманні надприбутку.

1. Азов Г.Л., Челенков А.П. Конкурентные преимущества фирмы. – М.: ОАО "Типография "НОВОСТИ"", 2000.- 256с. 2.Азов Г.Л. Конкуренция: анализ, стратегия и практика.- М.: Центр экономики и маркетинга, 1996.- 208с.3.Ансофф И.,Макдоннелл Э.Дж. Новая корпоративная стратегия/Пер.с англ.- СПб.: Питер Ком, 1999. – 416с.

Валько Л.

група МЕ-15

Науковий керівник – асист. Л.А. Сенів

ПРОБЛЕМИ І ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ

Найбільш гострою соціальною проблемою України є великий розрив між високою вартістю життя і низькою ціною праці.

За роботу українцям платять копійки, нелюдська праця коштує менше за будь-який гвинтик чи нитку. Щоб переконатися в цьому, достатньо дослідити структуру операційних витрат підприємств.

Так, за 2011 року структура операційних витрат з реалізованої продукції складала: матеріальні витрати – 29,3%, вартість товарів і послуг, придбаних для перепродажу та реалізованих без додаткової обробки, – 51,2%, амортизація – 2,9%, витрати на оплату праці – 6,0%, соціальні відрахування – 2,2%, інші операційні витрати – 8,4%.

Сьогодні частка заробітної платні у собівартості українських товарів становить 6%, тоді як у країнах Західної Європи сягає аж до 45%. При цьому розмір ВВП України менше внутрішнього валового продукту середньої європейської країни всього у 4 рази, тоді як заробітна плата менша в 5,6-19,7 разів. Це справжній грабіж працюючих українців.

Замість модернізації промисловості, інвестування у заміну зношеного та застарілого устаткування вітчизняних підприємств власники примудряються отримувати надприбутки попри високу матеріалоемність та енергоємність виробництва – шляхом скорочення витрат на заробітну плату найманого працівника.

Однією з причин малої частки зарплати в собівартості продукції є низький рівень доданої вартості, створюваної на українських підприємствах. Така проблема є найбільш характерною для експортної продукції хімічної і металургійної галузей.

Деякі власники-роботодавці стверджують, що мала зарплата пов'язана з низькою продуктивністю праці. Однак не слід забувати, що продуктивність праці на 95% залежить від роботодавця: його здатності ефективно організувати процес виробництва, впровадити сучасні технології, навчити і підвищити кваліфікацію свого працівника.

Гострим питанням залишається й значна диференціація рівня оплати праці серед найманих працівників різних видів економічної діяльності та регіонів. Протягом останніх років найбільші заробітні плати були у сфері послуг (фінансових, посередницьких тощо), а не в сфері матеріального виробництва.

Ще однією з проблем забезпечення належного рівня оплати праці є інститут мінімальної заробітної плати, який на сьогоднішній час в Україні не виконує покладеної на нього функції. Мінімальна заробітна плата не виступає у ролі соціального стандарту оплати праці, а залишається технічним нормативом для розрахунку зарплати у бюджетній сфері.

Нинішня влада видає як велике досягнення те, що середньомісячна заробітна плата в Україні за 2011 рік становила 2633 грн. (329 \$); для порівняння: в Польщі – 1360 \$, в Чехії – 1450 \$; у Франції – 2500 Євро, в Німеччині – 2800 Євро, в Нідерландах – 3007 Євро, у Великобританії – 3118 Євро.

В Україні залишається ганебна заборгованість із виплати заробітної плати, яка за перші три місяця зросла на 10% і досягла одного млрд. сімдесяти млн. грн.. Найбільший борг по зарплаті в Донецькій, Харківській та Луганських областях.

Головною причиною низької зарплати є вкрай неефективна та несправедлива система оподаткування та розподілу доходів. В результаті, за даними ООН, в Україні 80 % населення знаходяться на межі бідності, а

розрив між доходами найбагатших і найбідніших є 40-кратним.

Отже, в даній економічній ситуації необхідно переглянути політику регулювання системи оплати праці, а особливо посилення контролюючих функцій держави за процесом формування та розподілу витрат від національного до локального рівнів економіки, що передбачає розробку методології та основ обґрунтованого збільшення витрат на оплату праці в Україні.

1. Савка Т.М. Проблеми оплати праці в Україні та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2012/Economics/10_99164.doc.htm 2. Андрій Павловський. Чому в Україні найменша зарплата? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://blogs.korrespondent.net/celebrities/blog/pavlovskiy/a64448>

Гнатківський Д.
група МЕ-15

Науковий керівник – асист. Л.А. Сенів

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ РИНКОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Формування ринкової економіки в Україні розпочиналось з відтворення ринкових інститутів, які існували лише в зародковому стані. Це повинно було відбуватися за схемою, яка б враховувала економічні, політичні, історичні та психологічні особливості, характерні для нашої країни.

В Україні відсутній визначальний ринковий інститут – економічна самостійність господарюючих суб'єктів. Саме він гарантує незалежність суб'єктів ринкової економіки, їхню економічну відповідальність, без чого ринку бути не може. Більшість підприємств України, на момент визнання її незалежності, належали державі та управлялися її органами, що сприяло високому ступеню монополізму.

Невіддільним інститутом ринку є вільні ціни, за допомогою яких в умовах конкурентного середовища здійснюється еквівалентний обмін, а отже, реалізуються інтереси продавця і покупця, відтворюється рівновага в економіці. Проте це класичне положення економічної теорії діє лише при наявності відповідних інших ринкових умов: демонополізації сфер розподілу, обміну і виробництва, наявності різних форм господарювання, великих, середніх, малих підприємств, які управляються не з єдиного центру, а самостійними товаровиробниками. У нас усіх цих передумов не було в розвиненому вигляді.

Створення ринкової інфраструктури відбувалось повільно, з великими відхиленнями. Товарний бірж, наприклад, у нас засновано більше, ніж у США або в будь-якій іншій країні. І це зрозуміло: не так просто за короткий час перейти після стількох років життя в умовах командно-розподільчої економіки до системи координат, де діють закони ринку, немає такого втручання в економіку з боку держави. Проте процес